

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Asiakkaan valinnanvapaus

Hallituksen esityksen mukaisesti
ministeri Annika Saarikko
8.3.2018

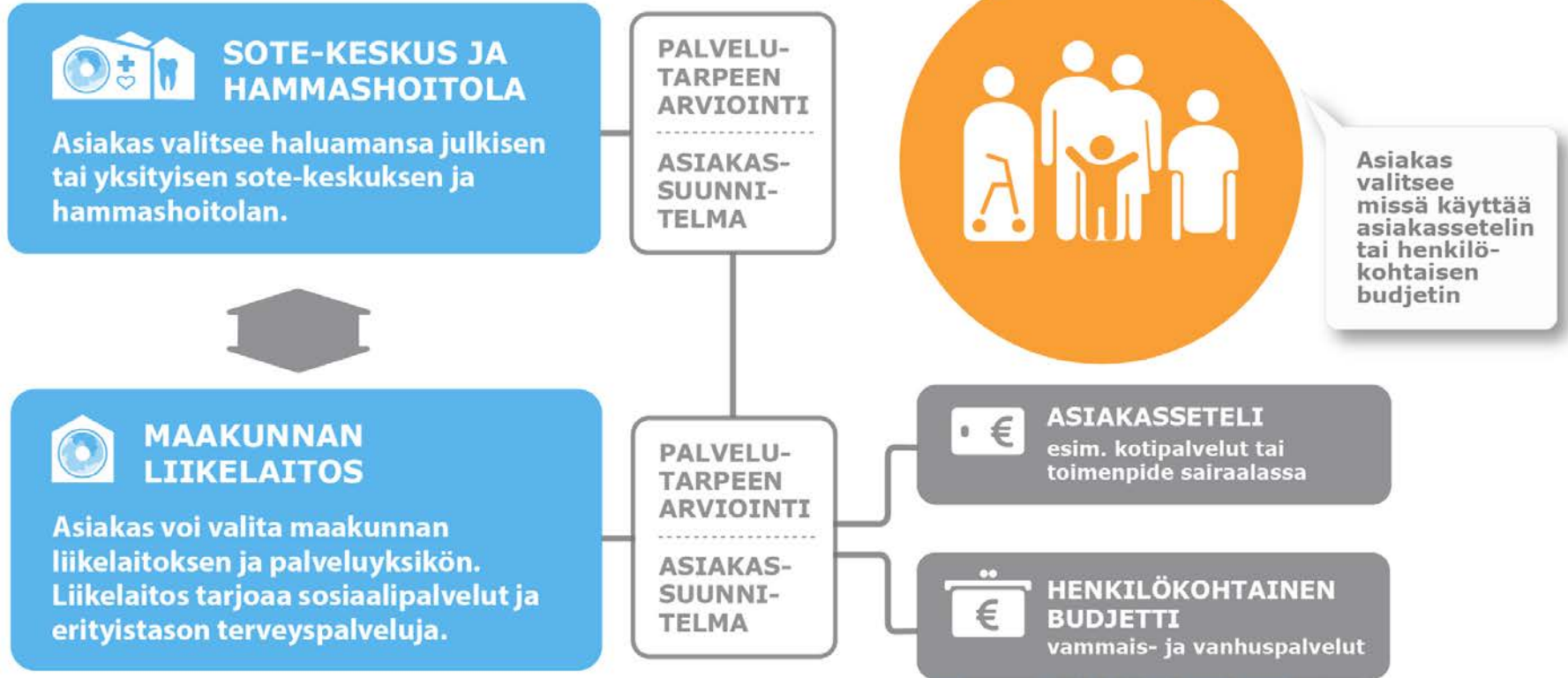
Valinnanvapauden tavoitteet

- edistää asiakkaiden mahdollisuutta valita palveluntuottaja
- parantaa palvelujen saatavuutta ja laatua
- vahvistaa kannusteita kustannusvaikuttavaan toimintaan ja jatkuvaan kehittämiseen.

VALINNANVAPAUDEN KULMAKIVET

STM 28/10/2013

Valinnanvapauslaissa on otettu huomioon

- Eduskunnan perustuslakivaliokunnan edellyttämät muutokset
- Valmisteluun osallistuvien asiantuntijoiden ja virastojen näkemykset
- Lausuntokierroksen palaute
- Lainsäädännön arviointineuvoston pyytämät täsmennykset

Vaikutus- arviointi

Maakunnat järjestäjinä

Palveluintegraatio
edellyttää maakuntien
vahvaa järjestämis-
osaamista ja
tuottajien ohjausta.

Kustannusten kasvun hillintä

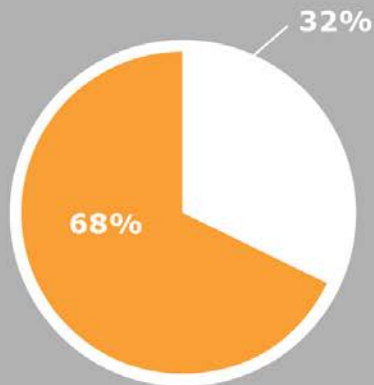
- Lakiehdotuksella on menokehitystä kasvattavia sekä sitä hillitseviä vaikutuksia.
- Uudistuksen alkuvaiheessa tarvitaan investointeja mm. tietojärjestelmiin ja uusien toimintamallien oppimiseen.
- Asiakkaiden päällekkäiset vakuutukset ja palvelukäyttö voivat lisätä kustannusriskiä.
- Vaiheittainen asiakkaiden listautumismalli sote-keskuksiin ja hammashoitoloihin antaa maakunnan omalle tuotannolle aikaa sopeutua.
- Uudistuksen myötä voi muodostua uusia toimintamalleja, joiden avulla toiminta voi tehostua (mm. kilpailuhyödyt, hoitoonpääsyn nopeutuminen, digitalisaatio, palveluinnovaatiot, kannustavat tuottajakorvaukset jne).

SOSIAALIPALVELUT JA TERVEYSPALVELUT

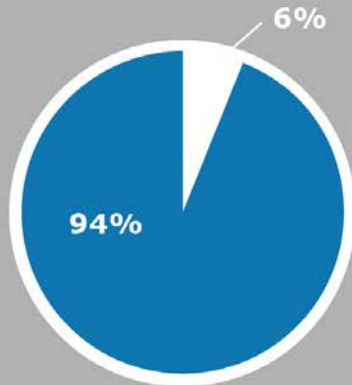
**NYKY-
TILANNE***

18,5 mrd.€

sosiaali

terveys

● julkinen ● yksityinen

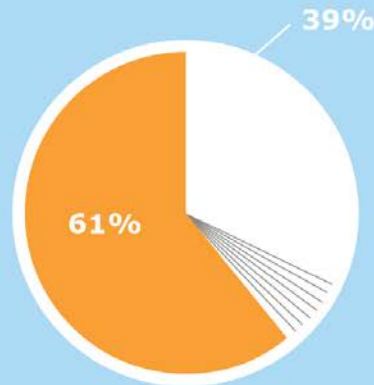
* arvo 2016 tasossa

Lähteet: v.2016 Kuntatalous-tilasto,
Terveystuotannon menot ja rahoitus-tilasto (THL)

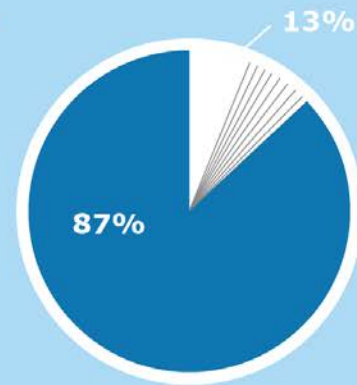
**VALINNANVAPAUDEN
VAIKUTUS v.2024***

18,5 mrd.€

sosiaali

terveys

n. 22%

n. 130%

Yksityisen tuotannon markkinaosuuden kasvu

SUUNNITELTU VALINNANVAPAUDEN VOIMAANTULO VAIHEITTAIN

STM 02/03/2018

1.1.2020

Sote-järjestämislaki ja valinnanvapauslaki tulevat voimaan

Vastuu sote-palvelujen järjestämisestä siirtyy kunnilta maakunnille

1.7.2020

Henkilökohtainen budjetti tulee käyttöön

Asiakasseteli otetaan viimeistään käyttöön

1.1.2021

Sote-keskukset aloittavat toimintansa

Asiakas voi valita sote-keskuksen ja hammashoitolan sekä missä käyttää asiakassetelin tai henkilökohtaisen budjetin

1.1.2022

Suunhoidon yksiköt aloittavat toimintansa

Valinnanvapauden asiakasesimerkit

**Nämä esimerkit kertovat, millaisia valintoja
asiakas voi tehdä, jos valinnanvapautta
laajennetaan hallituksen
lakiluonnoksen mukaisesti**

Lapsellani on kuumetta
ja kova korvakipu illalla.
Miten toimin?

Voit tehdä alustavaa hoidon tarpeen arviointia itse esimerkiksi maakunnan verkkopalvelussa. Voit myös soittaa valtakunnalliseen terveysneuvontanumeroon.

Tarvittaessa voit hakeutua sote-keskukseen, koska olet valinnut lapsesi puolesta tuottajan, jolla on myös iltavastaanottoja.

Jos hoidon tarve on kiireellinen, voit hakeutua myös suoraan lähimpään päivystykseen.

Olen 75-vuotias eläkeläinen. En oikein pärjää enää yksin kotona. Miten minun tulisi toimia?

Voit ottaa yhteyttä sote-keskukseen. Siellä sinut ohjataan maakunnan sosiaalihuollon ammattilaisen luokse, joka työskentelee sote-keskuksen tiloissa. Hän arvioi kanssasi, mitä palveluja tarvitset.

Palvelutarpeesi ja asiakassuunnitelmasi perusteella saat asiakassetelin kotipalvelun hankkimiseksi. Voit valita sen jälkeen kotipalvelun tuottajan.

Tuottajan valittuasi maksat palvelusta itse vain asiakasmaksun.

Olen 72-vuotias mies ja asun maaseudulla. Minun on reuman takia vaikea liikua. Saan vaimoltani apua, mutta hän vaikuttaa uupuneelta. Mitä minun tulisi tehdä?

Ota ensin yhteyttä sote-keskukseesi. Sote-keskus arvioi tilanteesi ja ohjaa sinut tarvittaessa maakunnan liikelaitoksen palveluihin. Palvelutarpeesi arvioidaan ja sinun kanssasi laaditaan asiakassuunnitelma.

Asiakassuunnitelman perusteella sinulle myönnetään henkilökohtainen budjetti. Voit valita sinulle parhaiten sopivan palveluntuottajan ja vaikuttaa palvelun sisältöön. Vanhuspalvelujen asiantuntija auttaa sinua henkilökohtaisen budjetin suunnittelussa ja käytössä.

Olen 40-vuotias ja kävin viimeksi kunnan hammashoitolassa 2-3 vuotta sitten. Olisikohan jo syytä tarkistaa, ettei suussa ole mitään ongelmaa?

Maakunta tiedottaa sinulle valittavissa olevista hammashoitoloista lokakuussa 2021. Voit siirtyä valitsemasi hammashoitolan asiakkaaksi vuoden 2022 alussa. Kun otat yhteyttä hammashoitolaan, hoidontarpeesi arvioidaan alustavasti puhelimesta. Potilastiedoissasi voi olla myös valmiiksi määritetty ajankohta seuraavalle tarpeelliselle tarkastukselle. Puhelimesta voit sopia ajan käynnille.

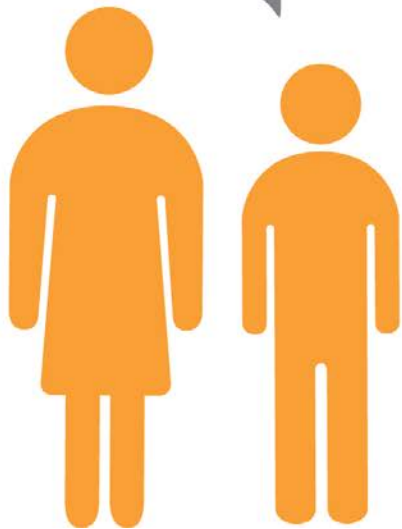

On myös tilanteita, jolloin hoidon tarvetta ei ole. Tällöin sovitaan myöhempi ajankohta. Hoidossa noudatetaan yksilöllisiä hoitovälejä.

Tärkeää on huolehtia myös omahoidosta eli hoitaa hampaita ja kiinnittää huomiota ravintoon.

Olen 10-vuotias poika ja hampaani ovat hankalasti vinossa ja äitini on huolissaan ovatko hampaani kunnossa. Mitä äidin tulisi tehdä?

Oma kotimaakuntasi huolehtii koululaisten hammashoidosta. Äitisi löytää maakunnan liikelaitoksen nettisivuilta tiedot hammashoitolasta, jonne voitte hakeutua. Hoitolassa hammaslääkäri arvioi ja tutkii oikomishoidon tarpeesi.

Arvion perusteella sinulle laaditaan suunnitelma palvelujen toteuttamiseksi.

Oikomishoitoa voidaan tuottaa maakunnan hammashoitolassa, tai maakunnassa on voitu ottaa käyttöön asiakasseteli oikomishoidon palveluissa. Äitisi voi valita sinulle asiakassetelin, jolloin voitte valita palveluntuottajien listalta lähimmän oikomishoidon hoitopaikan.